

VACCINATION

Apoteker landet over må afvise svage borgere

Apotekerne har på få år etableret sig som en vigtig udbyder af vaccination mod influenza, pneumokok og COVID-19. Sidste år blev **hvert femte influenza-vaccinestik** i risikogruppen givet på et apotek, og danskerne har allerede vænnet sig til, at man kan gå ind fra gaden på det lokale apotek og få sin årlige influenzavaccination.

Derfor har det også skabt **frustration** og **forvirring**, at mange apoteker i år ikke har haft mulighed for at tilbyde den gratis vaccination mod influenza til risikogrupperne. Sundhedsministeriet har for første gang lagt opgaven med at organisere indsatsen ud til de fem regioner, og det er faldet helt forskelligt ud. I de fleste regioner har man valgt at lade regionale vaccinationscentre og praktiserende læger stå for opgaven, og ud over i Region Hovedstaden, hvor apotekerne har vaccineret på lige fod med læger og vaccinationscentre, er apotekerne kun i begrænset omfang, eller slet ikke, inddraget i indsatsen.

Flere af de steder, hvor apotekerne har været en del af indsatsen, har der desuden været store udfordringer med svigtende levering af vacciner.

Farmaci har **taget temperaturen** på situationen rundt om i landet og har talt med apotekere fra de fem regioner for at høre, hvordan de har oplevet vaccinationsforløbet.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP OG TRINE GANER
ILLUSTRATION: MORTEN VOIGT

Region Sjælland

BIRGITTE CARLSEN

apoteker på Stege og
Vordingborg apoteker

Apotekerne i Region Sjælland har kun i meget begrænset omfang tilbudt gratis influenzavaccination under det offentlige vaccinationsprogram. Regionen har valgt at lade vaccinationscentre og praktiserende læger tage sig af opgaven.

Dog har fire apoteker, herunder **Stege Apotek** fået lov til at vaccinere. Vaccinerne blev dog først leveret den 1. november. Senere har yderligere to apoteker i Næstved også fået lov til at vaccinere, da vaccinationscenteret i byen har måttet lukke på grund af rotter.

Hvordan har I oplevet vaccinationsforløbet i år?

"Det var virkelig u hensigtsmæssigt, at vi først fik besked om, at vi ikke skulle vaccinere halvanden dag før vaccinations sæsonen gik i gang. Vi havde lavet vagtplaner efter det og gjort vaccinationslokalet klart. Personalet havde taget de test, de skulle for at kunne vaccinere. Ingen havde forudset, at vi ikke skulle vaccinere for influenza."

Hvordan har borgerne reageret på, at de ikke har kunnet få vaccinen hos jer?

Dem, som plejer at få deres vaccine hos os, kom og spurgte, hvornår vi startede med vaccinerne i år. Og så måtte vi sige, at vi endnu ikke vidste hvornår, vi kunne starte, og vi måtte også sige, at vi intet anede om hvorfor, og at vi intet havde hørt endnu. Men så endte det jo med, at vi slet ikke skulle vaccinere."

Hvor ligger det nærmeste vaccinationscenter?

"Det ligger i Vordingborg i et industriområde med dårlig offentlig transport, så det kan godt være svært at komme derhen, hvis man ikke har bil. Og så ligger der en vaccinationscenter i et boligområde i Stege."

Hvordan har det påvirket borgerne?

"Vi har oplevet, at mange ældre har været frustrerede over, at vi ikke kunne vaccinere dem. Især dem, som ikke er vant til at bruge internet og ikke kan overskue at skulle gå ind og bestille en tid hos vaccinationscenteret. De var jo vant til, at de bare kunne møde op hos os."

Region Syddanmark

PETER MERRILD

apoteker Vejen og Egtved apoteker

I Region Syddanmark har apotekerne fået lov at vaccinere i et begrænset omfang, og regionen har på den måde kunne involvere apotekerne uden at sende vaccinationerne i udbud. De fleste apoteker løb dog hurtigt tør for vacciner. Det var også tilfældet på **Vejen Apotek** og **Egtved Apotek**, der fik bevilliget en levering på i alt 1.800 gratis COVID-19-vacciner og influenzavacciner. Vaccinerne blev brugt inden for den første uge i oktober, hvorefter de løb tør.

Hvordan har borgerne reageret på, at I ikke kunne vaccinere flere efter den første uge?

"Borgerne er dødfrustrerede og uforstående overfor, at de ikke kan få deres vaccine hos os. Det værste er, at det rammer de allersvageste, som ender med ikke at blive vaccineret, fordi de ikke kan finde ud af at bruge NemID og bestille en tid i vaccinationscentre".

Hvad sker der med de borgere, som I må afvise på apoteket?

"Jeg havde en borger, som bor permanent på en campingplads. Han havde fragtet sig hen til apoteket på sin scooter for at få vaccinen, og selvom han egentlig havde ret til en gratis vaccine, måtte jeg afvise ham, fordi vi ikke havde flere. Og jeg måtte fortælle, at han skulle tage til vaccinationscenteret i Kolding. Det betød, at han skulle bestille en tid og finde ud af at købe en busbillet, og det kunne han ikke overskue. Så han sagde, 'at så kunne det også være lige meget'. Her taler vi om folk, som er småt bemidlede og på randen af hjemløshed, og som derfor også er udsatte rent helbredsmaessigt – som tilhører en af de grupper, som måske har aller-

mest brug for vaccinen. Og så ender de med ikke at få den. Det kan jo ikke være rigtigt."

"Vi har også haft flere ældre, som har fået transporteret sig ned til apoteket med deres rollator for at få vaccinen men som må gå forgæves. De kan ikke finde ud af at bestille tid på nettet, så de ender også med at sige, 'at så kommer jeg bare ikke afsted til vaccinationen i år'. Det er ærgerligt, for vi plejer at fange mange, som ellers ikke ville blive vaccineret".

Hvor ligger det nærmeste vaccinationscenter?

"Lægehuset i Egtved har ikke tilbudt at vaccinere, da de ikke har haft ressourcer til det, og derfor har borgerne i Egtved og opland omkring 15-20 km. eller mere til det nærmeste vaccinationscenter, som ligger i Kolding."

Har I måttet afvise folk, som kom fra en anden region?

"Ja, jeg havde en kunde, som havde en kæreste i Region Sydjylland, og derfor kom de sammen på vores apotek for at blive vaccineret, men der måtte jeg så afvise den ene, fordi han boede i Region Midtjylland. Det virkede jo helt skørt."

Region Nordjylland

LAIA RIBERA JÄGER

apoteker på Hurup Apotek ved Thy

Region Nordjylland og Region Sjælland valgte at undgå udbud og i stedet klare sig med offentlige vaccinationscentre og almen lægepraksis.

Hvordan har borgerne reageret på, at de ikke har kunnet få deres vaccine på apoteket?

"Vi har fået over 100 henvendelser fra borgere, som har efterspurgt vaccination. Nogle har ringet og andre har henvendt sig i skranken på apoteket. Så vi har måttet skuffe rigtig mange borgere, og det har været en frustrerende situation."

Er det en særlig målgruppe, som har efterspurgt vaccinen hos jer?

"Ja, det er især de ældre. De synes, det har været et rigtig godt tilbud de andre år og kan ikke forstå, hvorfor de ikke også kan få vaccinen hos os i år. De har svært ved at bestille tid over nettet. En dame fortalte mig, at kun sad i kø på tele-

fonen som nr. 247 for at bestille tid i vaccinationscenteret, og det kunne hun jo ikke overskue. Men desværre måtte jeg bare sige til hende, at vi heller ikke kunne hjælpe hende. Vi får stadig mange henvendelser fra borgere, som endnu ikke er vaccineret, og som spørger, om der mon er sket noget nyt, og om vi alligevel er begyndt at vaccinere. Men der må vi skuffe dem."

Hvor ligger det nærmeste vaccinationscenter?

"Der er 30 km. til det nærmeste vaccinationscenter, som ligger i Thisted, så det er en lang tur for de ældre."

Havde I forberedt jer på, at I skulle vaccinere?

"Ja, vi havde uddannet en ny medarbejder til at vaccinere. Nu forsøger vi i stedet at dele de få selvbetalte vaccinationer ud mellem personalet, så hele personalet holder deres uddannelse ved lige og ikke skal tage den helt forfra, hvis de skal vaccinere til næste år."

Region Hovedstaden

JAKOB TJELUM

apoteker på Friheden Apotek i Hvidovre

I Region Hovedstaden har apotekerne vundet et udbud og er således en del af den offentlige vaccinationsindsats. Det gælder også Friheden Apotek.

Hvordan har I oplevet vaccinationsforløbet i år?

"Vi er glade for, at vi har fået lov til at vaccinere, men da Friheden Apotek er det eneste apotek, som tilbyder vaccinationer i hele Hvidovre, er det væltet ind med folk, og derfor har vi desværre måttet skuffe en del borgere i døren. Hvidovre lokalavis skrev en historie om, at vi vaccinerede uden tidsbestilling, og det budskab er nået bredt ud. Det har næsten været for overvældende, for der bor alligevel 55.000 borgere i Hvidovre, så vi havde håbet på, at flere ville tage del i at vaccinere i nærområdet omkring Hvidovre."

Har I haft nok vacciner?

"Nej, hver uge har vi konsekvent fået leveret færre vacciner, end vi havde bestilt, så efter en uge uden tidsbestillinger blev vi nødt til at gå over til et system, hvor folk skulle bestille tid, så vi kunne sørge for, at antallet af tider stemte overens med antallet af vacciner, som vi havde til rådighed, og det er selvfølgelig ikke optimalt, da vi lægger vægt på den tilgængelighed, der er i, at folk kan komme ind fra gaden."

Hvor langt er der til nærmeste vaccinationscenter?

"Folk skal til Skovlunde, Hundige eller Nørrebro for at finde det nærmeste center, og hvis man ikke har en bil, er det alligevel lidt af en tur, og det er måske også derfor, der har været så stor efterspørgsel på vaccinerne hos os. Det har da ikke været skægt at skulle henvise de ældre borgere til Nørrebro eller Skovlunde, når de lige har fået sig transporteret ned til os med deres rollator."

Region Midtjylland

LENE JUST JØRGENSEN

apoteker på Bjerringbro og Hammel Frijsenborg apoteker

Regionen sendte opgaven i udbud. Apotekerne bød ind, men en anden aktør vandt opgaven, og apotekerne har derfor ikke kunnet vaccinere som en del af det offentlige vaccinationsprogram.

Hvordan har I oplevet vaccinationsforløbet i år?

"Det har været kaotisk, både for kunderne og for os på apotekerne. Vi har fået rigtig mange henvendelser fra folk, som gerne vil vaccineres,

og jeg har i ugerne før og efter vaccinationsstart brugt minimum en fuldtidsstilling på at forklare folk, at vi ikke må vaccinere, og at det er noget, som regionen har bestemt. Det er ærgerligt at skulle afvise kunderne, og det sætter os i et dårligt lys. Vi har jo vaccineret siden efteråret 2019, og kunderne har været ekstremt glade for tilbuddet, fordi det er nemt og tilgængeligt for dem."

Hvordan har borgerne reageret på, at I ikke har kunne vaccinere?

"Folk er blevet skuffede. Det rammer klart de svage borgere, som ikke har bil, og som synes, det er besværligt at transportere sig til vaccinationscentre. Et lægehus har ringet til os og spurgt, hvornår vi begyndte at vaccinere, fordi alt var kaos hos dem. De er vant til at kunne henvise deres patienter til os, og på den måde blive aflastet. Nu er de løbet tør for vacciner og henviser folk til at blive vaccineret hos os, selv om det koster dem 199 kr."

Hvor langt er der til nærmeste vaccinationscenter?

"Dem, der bor i Bjerringbro, skal til Viborg, og dem, der bor i Hammel, skal til Randers eller Århus. Så det er da en halv time i bil hver vej."

Er det en bestemt gruppe af borgere, som har henvendt sig til jer?

"Vi har tidligere fanget folk, som måske havde fået en kronisk sygdom for nylig, og derfor var nye i målgruppen. Når de for eksempel kom for at hente deres KOL-medicin på apoteket, gjorde vi dem opmærksomme på, at de havde ret til at få vaccinen mod lungebetændelse, og at vi faktisk kunne give den med det samme. Det var nemt og tilgængeligt. Men KOL-medicin er i forvejen dyr, så derfor er det ikke sikkert, at de har 199 kr. til selv at betale for vaccinen, og KOL-patienter kan jo faktisk dø af en lungebetændelse. Det kan man ikke kalde for patientsikkerhed." ●

Med LactaNON, behøver laktoseintolerante ikke at holde sig tilbage for laktosen.

Sig **"ja tak"** til mejeriprodukter med LactaNON

- ✓ Laktaseenzymtabletter
- ✓ Indeholder 4500 FCCU
- ✓ Hurtig virkning

Laktaseenzym forbedrer laktosefordøjelsen hos personer, der har svært ved at fordøje laktose

Følg os på:

Vitalans

www.vitalans.com/da

